บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยทางเกษตร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเป็นสมาชิก "กลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยาง" โดยเป็นการเปรียบเทียบระหว่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มฯ และ ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มฯ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านเกษตร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยา ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิก "กลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยาง" และผู้ไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มฯ
2. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยทางเกษตร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยา ที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยาง
3. เพื่อหาแนวทาง และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการรวมกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยางของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในอนาคต

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวน 159 ราย แยกเป็นเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิก "กลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยาง" จำนวน 89 ราย และเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มฯ 70 ราย ทั้งหมดเป็นเกษตรกรชาวสวนยาง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์การจำแนกประเภท (Discriminant Analysis) โดยวิธีการวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise method) ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ลักษณะของข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านเกษตรเศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยา

ลักษณะของข้อมูลที่จะกล่าวถึงในส่วนแรกนี้ จะเป็นข้อมูลภาพรวมของเกษตรกรชาวสวนยางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ส่วนการจำแนกเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างผู้เป็นสมาชิกกลุ่มฯ และผู้ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มฯ นั้น จะได้นำไปกล่าวถึงในส่วนต่อไป

สถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม ของผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.0 มีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่มยาง และในส่วนของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มนั้นส่วนใหญ่ร้อยละ 75.7 ไม่เคยเป็นสมาชิกกลุ่มยางมาก่อนเลย

เพศ ร้อยละ 81.7 เป็นเพศชาย มีเพศหญิงร้อยละ 18.3

อายุ ร้อยละ 30.8 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาร้อยละ 24.6 มีอายุ 51-60 ปี อายุเฉลี่ยคือ 44.78 ปี

ระดับการศึกษา ร้อยละ 60.4 จบ ป.4 หรือเทียบเท่า รองลงมาร้อยละ 12.6 จบต่ำกว่า ป. 4

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนมาก ร้อยละ 36.5 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 3-4 คน รองลงมาร้อยละ 35.9 มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 5-6 คน โดยมีจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 5.4 คนต่อครัวเรือน

ประเภทที่ดินที่ใช้เพื่อการปลูกและผลิตยาง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.8 มีที่ดินเป็นของตนเอง รองลงมาร้อยละ 17.0 รับจ้างกรีดโดยแบ่งปันผลผลิต และมีส่วนน้อยที่เช่าผู้อื่นทำคือร้อยละ 2.4

จำนวนพื้นที่ที่ใช้เพื่อการปลูกและผลิตยาง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.4 มีจำนวนพื้นที่ที่ใช้เพื่อการปลูกและผลิตยางระหว่าง 11-20 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 22.0 มีจำนวนพื้นที่ 1-10 ไร่ และมีเพียงร้อยละ 2.6 ที่มีพื้นที่มากกว่า 50 ไร่ พื้นที่ที่ใช้เฉลี่ย 21.89 ไร่ต่อครัวเรือน

รายได้ ส่วนมาก คือร้อยละ 34.0 มีรายได้ระหว่าง 20,001 ถึง 40,000 บาท รองลงมาร้อยละ 20.1 มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาทต่อปี มีเพียงร้อยละ 3.2 ที่มีรายได้มากกว่า 120,000 บาท โดยมีรายได้เฉลี่ย 47,090 บาทต่อปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การใช้วิธีการในการผลิตยางแผ่นที่ถูกต้อง ส่วนใหญ่ร้อยละ 23.9 มีการใช้วิธีการผลิตยางแผ่นที่ถูกต้อง 6 ขั้นตอน ส่วนเกษตรกรที่มีการใช้วิธีการที่ถูกต้องรองลงมาคือ 4 และ 5 ขั้นตอน มีจำนวนร้อยละ 18.9 เท่ากัน และไม่มีเกษตรกรคนใดเลยที่มีการใช้วิธีการผลิตยางแผ่นที่ถูกต้องทั้ง 7 ขั้นตอน โดยรวมแล้วมีการใช้วิธีการที่ถูกต้องเฉลี่ย 4.4 ขั้นตอน

วิธีการผลิตยางแผ่นที่ถูกต้องในแต่ละขั้นตอน ส่วนมาก คือร้อยละ 81.1 มีการใช้ตะแกรงกรองน้ำยาง รองลงมาร้อยละ 77.4 มีการใช้แท่นนวดยาง มีเพียงร้อยละ 30.8 ที่มีการใช้ถ้วยรองรับน้ำยาง และไม่พบว่ามีเกษตรกรคนใดเลยที่ทำยางแผ่นเสร็จแล้วจะนำยางไปตาก (ผึ่ง) ไว้ในที่ร่มโดยไม่มีการตากแดดก่อน

ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยาง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.6 มีความรู้เกี่ยวกับกลุ่มยางฯ ในระดับดี โดยตอบคำถามได้ถูกต้องระหว่าง 10-11 ข้อ จากจำนวนคำถาม 12 ข้อ และไม่มีเกษตรกรคนใดเลยที่ตอบคำถามได้น้อยกว่า 3 ข้อ โดยรวมแล้วมีผู้ตอบถูกเฉลี่ย 9.7 ข้อ

ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มฯ แต่ละข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบได้ถูกต้อง มากกว่าร้อยละ 90 รู้เรื่องเกี่ยวกับการมีคณะกรรมการกลุ่มยางฯ วัตถุประสงค์ของกลุ่ม วิธีการขายยางของกลุ่ม และที่มาของกฎระเบียบของกลุ่ม แต่ประเด็นที่เกษตรกรมีความรู้น้อยคือ อายุของผู้มีสิทธิ์เป็นสมาชิกกลุ่ม การคัดเลือกประธานและกรรมการของกลุ่ม และการถือครองที่ดินทำกินของผู้ที่จะเป็นสมาชิกกลุ่ม

การพบปะกับเจ้าหน้าที่ในรอบปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.6 ได้พบปะพูดคุย และ/หรือ ได้รับคำแนะนำชี้แจงเรื่องการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี ในขณะที่ ร้อยละ 35.9 ไม่เคยพบปะกับเจ้าหน้าที่เลยในรอบปี โดยรวมแล้วมีการพบปะเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 2.9 ครั้งต่อปี

ทัศนคติต่อกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น โดยข้อความที่เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุดคือ การรวมกลุ่มยางผู้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มจะไม่ถูกกดราคา ส่วนทัศนคติในทางลบ (เรื่องที่แสดงความไม่ชอบต่อกลุ่มฯ) ที่เกษตรกร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เห็นด้วยมากที่สุดคือ การรวมกลุ่มยางไม่ได้เกิดประโยชน์อะไรแก่ชาวสวนยางเลย และการรวมกลุ่มยางทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกขึ้นในหมู่บ้าน

ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยปานกลาง โดยข้อความที่เกษตรกรแสดงความเห็นด้วยมากในด้านความต้องการความมั่นคงปลอดภัย คือ กลัวว่าราคายางในปีนี้จะตกต่ำกว่าปีก่อน วิตกว่าจะเป็นหนี้สิน ไม่มั่นใจว่าจะกำจัดศัตรูพืชได้ถ้าต้นยางของตนเองถูกทำลายโดยศัตรูพืชและไม่มั่นใจว่าตนเองจะมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงในปีหน้า

ความต้องการด้านพวกพ้อง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีความต้องการด้านพวกพ้องในระดับน้อย โดยข้อความที่เกษตรกรแสดงความเห็นด้วยมากในด้านความต้องการพวกพ้องคือ ตนเองไม่มีมิตรแท้ที่ไว้ใจได้ รู้สึกว้าเหว่ (เหงา) เพราะขาดคนที่เข้าใจ ตนเองไม่มีพรรคพวกเพื่อนฝูงมาก และคนในหมู่บ้านไม่ค่อยจะพูดคุยและหารือเรื่องต่าง ๆ กับตนเอง

ความต้องการด้านเกียรติและชื่อเสียง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีความต้องการด้านเกียรติและชื่อเสียงในระดับปานกลาง โดยข้อความที่เกษตรกรแสดงความเห็นด้วยมากในด้านความต้องการเกียรติและชื่อเสียงคือ ตนเองอยากจะทำความดีและช่วยเหลือส่วนรวมเพื่อชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล ตนเองอยากจะแสดงความสามารถเพื่อให้คนในหมู่บ้านยอมรับและนับถือ ตนเองรู้สึกสบายใจถ้าต้องเป็นกรรมการของหมู่บ้าน

การทดสอบความเท่าเทียมกันของค่าเฉลี่ยของตัวแปรต่าง ๆ ระหว่างผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มฯ

การใช้เทคโนโลยีในการผลิตยางแผ่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .001 ระหว่างผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยผู้เป็นสมาชิกมีการใช้เทคโนโลยีมากกว่า คือเฉลี่ย 5.2 ขั้นตอน ในขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกมีการใช้เพียง 3.3 ขั้นตอน จากทั้งหมด 8 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ผู้เป็นสมาชิกมีการปฏิบัติน้อยคือ การตาก (ผึ่ง) แผ่นยางไว้ในที่ร่ม การใช้ถ้วยรองรับน้ำยางและเมื่อรีดยางแผ่นแล้วมีการล้างด้วยน้ำ สำหรับผู้ไม่เป็นสมาชิกนอกจาก 3 ขั้นตอนดังกล่าวแล้ว ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติน้อยอีก 2 ประการ คือ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การกวนและกวาดฟองอากาศออกในขณะทำยางแผ่นและการทำยางแผ่นได้หนักประมาณ 0.8-1.2 ก.ก.

รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แม้ว่าผู้เป็นสมาชิกจะมีแนวโน้มที่จะมีรายได้มากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก คือมีค่าเฉลี่ย 51,913 บาทต่อปี ในขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกมีค่าเฉลี่ย 40,025 บาทต่อปี

พื้นที่ปลูกและผลิตยางพาราของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผู้เป็นสมาชิกมีแนวโน้มที่จะมีพื้นที่ปลูกและผลิตยางมากกว่า คือผู้เป็นสมาชิกมีพื้นที่เฉลี่ย 22.96 ไร่ ขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกมีเฉลี่ย 20.53 ไร่

อายุของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผู้เป็นสมาชิกมีแนวโน้มที่จะมีอายุน้อยกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก คือ มีอายุเฉลี่ย 43.4 ปี ขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกมีอายุเฉลี่ย 46.53 ปี

ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .001 โดยผู้เป็นสมาชิก มีจำนวนข้อของความรู้ที่ตอบได้ถูกต้องเฉลี่ย 10.3 ข้อ จากจำนวน 12 ข้อ ส่วนผู้ไม่เป็นสมาชิกตอบได้ถูกต้องเฉลี่ยเพียง 8.9 ข้อ กล่าวได้ว่าผู้เป็นสมาชิกจะมีความรู้เกี่ยวกับกลุ่มมากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .001 คือผู้เป็นสมาชิกจะมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก โดยมีจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 3.9 ครั้งต่อปี ในขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกมีการติดต่อเฉลี่ยเพียง 1.7 ครั้งต่อปี

ทัศนคติต่อกลุ่มของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดยผู้เป็นสมาชิกจะมีทัศนคติที่ดีต่อกลุ่มฯ มากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก แต่ทั้ง 2 กลุ่มก็มีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติอยู่ในระดับดี คือผู้เป็นสมาชิกกลุ่มจะมีคะแนนเฉลี่ยของทุกข้อรวม 34.29 คะแนน ในขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกจะมี 32.21 คะแนน

ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ซึ่งผู้เป็นสมาชิกจะมีความต้องการความมั่นคง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ปลอดภัยน้อยกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยมีคะแนนความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยเฉลี่ย 22.73 คะแนน ขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกจะมีคะแนนเท่ากับ 24.97 คะแนน

ความต้องการพวกพ้องของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .001 โดยผู้เป็นสมาชิกกลุ่มจะมีความต้องการพวกพ้องน้อยกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งผู้เป็นสมาชิกกลุ่มจะมีคะแนนความต้องการพวกพ้องเท่ากับ 17.09 คะแนน ขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกจะมีคะแนนความต้องการเท่ากับ 19.54 คะแนน

ความต้องการเกียรติและชื่อเสียงของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ แต่ผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มมีแนวโน้มที่จะมีความต้องการเกียรติและชื่อเสียงมากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิกเล็กน้อย คือมีคะแนนความต้องการเท่ากับ 25.85 ในขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกมีคะแนนความต้องการเท่ากับ 25.41 คะแนน

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มฯ

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการจำแนกการเข้าร่วม หรือไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มมีอยู่ 5 ตัว คือ การใช้เทคโนโลยีในการผลิตยางแผ่น และความรู้เกี่ยวกับกลุ่ม ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเข้าร่วมกลุ่ม ส่วนความต้องการพวกพ้อง ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยมีความสัมพันธ์ทางด้านลบกับการเข้าร่วมกลุ่ม และรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนซึ่งมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อการเข้าร่วมกลุ่ม สำหรับตัวแปรอื่น ๆ นั้นไม่มีอิทธิพลต่อการจำแนกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาอำนาจในการจำแนกของสมการที่ได้จากตัวแปรทั้ง 5 นั้น ปรากฏว่าสมการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ค่า Canonical Correlation ปานกลาง (.6068) ในขณะที่ค่า Wilks' Lambda ปานกลางเช่นเดียวกัน (.6318) แสดงว่าอำนาจในการจำแนกกลุ่มของสมการนี้มีปานกลาง ผลของการคาดคะเนความเป็นสมาชิกกลุ่มมีความสามารถทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 77.99

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ข้อคิดเห็น ปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อคิดเห็นต่อการดำเนินงานกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 43.4 เห็นว่าการดำเนินงานของกลุ่มยางฯ ในหมู่บ้านของตนเองอยู่ในระดับพอใช้ได้ และหากพิจารณาเฉพาะในส่วนของผู้เป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มใหญ่ร้อยละ 39.3 เห็นว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ขณะที่ผู้ไม่เป็นสมาชิกส่วนมากร้อยละ 52.9 เห็นว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ได้เท่านั้น

เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากลุ่มดำเนินงานได้ดีตามลำดับคือ

1. สมาชิกกลุ่มยางฯ มีความร่วมมือและสามัคคีกัน
2. สมาชิกไม่ถูกกดราคา
3. กรรมการมีความซื่อสัตย์และบริหารงานดี
4. ยางแผ่นของกลุ่มมีคุณภาพดีขึ้น
5. สมาชิกมาใช้บริการของกลุ่มมาก
6. เมื่อเอายางมาขาย กลุ่มฯ จะไม่ถูกโกงตาชั่ง
7. สมาชิกนำยางมาขายได้สะดวก
8. กลุ่มยางฯ มีการช่วยเหลือสมาชิกด้านต่าง ๆ

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนให้เหตุผลว่ากลุ่มยังดำเนินการไม่ดีคือ

1. พ่อค้ายังคงกดราคาขายยางของกลุ่มฯ
2. กรรมการกลุ่มยางฯ ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ
3. สมาชิกกลุ่มขาดความสามัคคี

ปัญหาในการดำเนินงานกลุ่มฯ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นฯ ได้ให้ความเห็นต่อปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มฯ ที่สำคัญมีดังนี้

1. สมาชิกกลุ่มยังคงทำยางแผ่นที่ไม่มีคุณภาพ
2. ราคาขายยางของกลุ่มฯ ยังไม่ดี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3. สมาชิกกลุ่มฯ บางส่วนไม่ยอมรับการคัดชั้นยางของคณะกรรมการกลุ่มฯ และไม่ทำตามระเบียบของกลุ่มฯ
4. สมาชิกที่มาเข้าร่วมกลุ่มยังมีน้อย
5. กลุ่มฯ จ่ายเงินค่าขายยางให้สมาชิกล่าช้า
6. กรรมการกลุ่มฯ ไม่มีความยุติธรรม
7. กลุ่มฯ ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน

ความต้องการช่วยเหลือสนับสนุนจากทางราชการ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มยางฯ ได้แสดงความคิดเห็นต่อความต้องการช่วยเหลือสนับสนุนจากทางราชการในการดำเนินงานของกลุ่มฯ ที่สำคัญมีดังนี้

1. ด้านราคายางและการประกันราคายาง
2. ด้านความรู้ทางวิชาการ
3. ด้านปัจจัยการผลิตต่าง ๆ
4. ด้านการกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มมีการปรับปรุงคุณภาพยาง
5. ด้านการช่วยปรับปรุงการบริหารงานของกลุ่ม
6. ด้านการเผยแพร่และชักชวนให้เกษตรกรมาร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มยางมากขึ้น
7. ด้านสนับสนุนตั้งโรงรมยาง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาในด้านข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มบางส่วนนั้นได้เคยเป็นสมาชิกของกลุ่มยางฯ มาก่อน แต่ได้ลาออกจากกลุ่มยางฯ ในภายหลัง ซึ่งอาจจะเกิดจากเกษตรกรบางส่วนไม่เห็นด้วยหรือไม่พอใจต่อการดำเนินงานของกลุ่มยางฯ ที่ตนเองเคยเป็นสมาชิกอยู่ ในส่วนของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนนั้น ผู้ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มฯ มีมากกว่าผู้เป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งเป็นไปได้ว่าในครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกอยู่มากนั้นอาจจะมีผลทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนัก จึงไม่สามารถร่วมขายยางกับกลุ่มได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ด้านระดับการศึกษาของเกษตรกรชาวสวนยางนั้น แม้ว่าโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน คือจบชั้น ป. 4 หรือเทียบเท่า แต่ผู้เป็นสมาชิกกลุ่มฯ มีอัตราส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 น้อยกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มฯ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีระดับการศึกษาพอสมควรนั้น สามารถเข้าใจและยอมรับต่อสิ่งใหม่ ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษา

ด้านการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งปรากฏผลว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจำแนกผู้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มฯ ที่สำคัญมีอยู่ 5 ประการ และแต่ละประการก็มีอิทธิพลแตกต่างกันไปคือ

1. การใช้เทคโนโลยีในการทำยางแผ่นของเกษตรกร เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการจำแนกกลุ่ม กล่าวคือผู้เป็นสมาชิกนั้นจะมีการใช้เทคโนโลยีในการทำยางแผ่นที่ถูกต้องมากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก ทั้งนี้เนื่องจากบทบาทประการหนึ่งของผู้เป็นสมาชิกกลุ่มยางคือ ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่และกรรมการกลุ่มยางได้มีการแนะนำให้ผู้ที่เป็นสมาชิกมีการทำยางแผ่นที่มีคุณภาพดี มิเช่นนั้นยางแผ่นของสมาชิกก็จะถูกคัดเป็นยางแผ่นคุณภาพต่ำ ทำให้ขายไม่ได้ราคา ส่วนผู้ไม่เป็นสมาชิกนั้น สามารถขายยางได้อย่างอิสระการใช้เทคโนโลยีจึงมีน้อยกว่า สำหรับผู้ที่มีแนวโน้มว่าสามารถทำยางแผ่นชั้นดีได้หรือมีการใช้เทคโนโลยีในการทำยางแผ่นชั้นดีอยู่แล้ว จะสามารถชักชวนให้เข้าร่วมกลุ่มยางได้ง่ายกว่าผู้ที่ไม่ยอมรับเทคโนโลยีนี้ อย่างไรก็ตามพบว่าขั้นตอนในการทำยางแผ่นชั้นดีที่เกษตรกรไม่มีการปฏิบัติเลยคือ การนำยางไปตาก (ผึ่ง) ไว้ในที่ร่ม เนื่องจากเกษตรกรต้องการให้ยางแผ่นแห้งเร็วขึ้น จึงมักมีการนำยางไปตากแดดก่อนประมาณ 2-3 วัน จึงจะนำไปผึ่งในที่ร่ม แม้ว่าการกระทำเช่นนี้จะไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ แต่เกษตรกรทั้งหมดก็ยังคงปฏิบัติอยู่ เพราะมิเช่นนั้นยางแผ่นของเกษตรกรจะแห้งช้า และต้องใช้เวลานานกว่าจะจำหน่ายได้ ขั้นตอนอีกประการที่เกษตรกรมีการปฏิบัติกันน้อยคือ การใช้ถ้วยรองรับน้ำยาง เกษตรกรส่วนใหญ่ยังใช้กะลามะพร้าวรองรับน้ำยาง เนื่องจากหาง่าย ไม่ต้องซื้อและทนทานกว่าถ้วยรองน้ำยาง ซึ่งบางแห่งพบปัญหาว่ามักจะถูกขโมยถ้วยรองน้ำยาง อย่างไรก็ตามหากจะพิจารณาขั้นตอนที่สำคัญแล้ว การใช้ตะแกรงกรองน้ำยาง การกวาดฟองอากาศและการทำยางแผ่นที่มีขนาดมาตรฐานคือหนักประมาณแผ่นละ 0.8-1.2 ก.ก. นั้น เกษตรกรผู้เป็นสมาชิกก็มีการปฏิบัติอยู่บ้างเป็นส่วนใหญ่ และควรจะเป็นประเด็นสำคัญในการแนะนำส่งเสริมและใช้พิจารณาเกษตรกรที่จะเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. ด้านความรู้เกี่ยวกับกลุ่มนั้น ผู้เป็นสมาชิกกลุ่มมีความรู้เกี่ยวกับกลุ่มฯ มากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก และเป็นปัจจัยอีกประการที่มีอิทธิพลต่อการจำแนกกลุ่มผู้เป็นสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับที่ เจิดหล้า (2521) และรัชนีกร (2528) กล่าวว่า ความรู้ในกฎระเบียบ ข้อบังคับ วัตถุประสงค์ของกลุ่มนั้นจะทำให้เกษตรกรมีความเข้าใจ ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกลุ่ม และมีแนวโน้มจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มมากขึ้น เพราะเกษตรกรรู้ว่า การเข้ากลุ่มนั้นจะก่อให้ประโยชน์อะไรแก่ตนเองและสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่มได้หรือไม่ จากการวิจัยพบว่า ความรู้ที่เกษตรกรยังไม่เข้าใจคือคุณสมบัติของผู้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม เช่น อายุของผู้มีสิทธิ์เป็นสมาชิกกลุ่มซึ่งไม่จำกัด การคัดเลือกประธานและกรรมการกลุ่มโดยสมาชิกด้วยกันเอง มิใช่การคัดเลือกโดยเจ้าหน้าที่ และผู้จะเป็นสมาชิกนั้นไม่จำเป็นต้องมีที่ดินของตนเอง ซึ่งเป็นประเด็นที่เกษตรกรยังไม่มีความรู้ หากได้มีการชี้แจงทำความเข้าใจแก่เกษตรกรแล้วอาจจะทำให้เกษตรกรมีการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มได้มากขึ้น

3. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย และความต้องการพวกพ้อง เป็นตัวแปรอีก 2 ประการที่มีอิทธิพลต่อการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้เป็นสมาชิกมีความต้องการทางจิตวิทยาเหล่านี้น้อยกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก ในประเด็นนี้ได้ขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเนื่องจากการได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มยางฯ นั้น เกษตรกรมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยและมีพวกพ้องมากขึ้น คือกลุ่มยางฯ ได้บำบัดความต้องการเหล่านี้ให้แก่สมาชิกกลุ่มได้พอสมควร ซึ่งกรมพัฒนาชุมชน (2515) ไพศาล (2519) ได้วิจัยพบว่า พฤติกรรมการรวมกลุ่มเนื่องมาจากความต้องการพวกพ้อง และเจิดหล้า (2521) ก็ได้พบว่าผู้ที่ได้เข้ากลุ่มแล้วความต้องการพวกพ้องลดลง ซึ่งกล่าวได้ว่า แม้ผู้ที่เข้าร่วมกลุ่มจะมีความต้องการความมั่นคงปลอดภัยและพวกพ้องมากกว่าผู้ไม่เข้ากลุ่ม แต่เมื่อเขาได้เข้าร่วมกลุ่มฯ ระยะหนึ่งแล้วความต้องการเหล่านี้ได้รับการตอบสนองในระดับหนึ่ง และสนับสนุนต่อแนวคิดของ Herbert G. Hick & Gullett ที่อ้างโดยรัชนีกร (2528) ที่กล่าวว่า บุคคลเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพราะบุคคลคาดว่า จะได้รับการตอบสนองทางด้านวัตถุประสงค์ส่วนตัวที่เขาเองเพียงลำพังมิอาจได้รับการตอบสนองได้ และ Maslow (1943) ได้กล่าวว่า ความต้องการของบุคคลขั้นต้นนั้นเมื่อได้รับการตอบสนองในระดับหนึ่งแล้ว บุคคลจะมีความต้องการในขั้นที่สูงขึ้น ในการวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มได้ตอบสนองความต้องการขั้นต้น 2 ประการแก่สมาชิกแล้ว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

พอสมควร แต่ความต้องการขั้นสูงขึ้นคือความต้องการเกียรติและชื่อเสียง ในกลุ่มผู้เป็นสมาชิกอาจจะยังคงมีอยู่ และคงมีมากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก ซึ่งเป็นกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นต้น คือความมั่นคงปลอดภัยและพวกพ้อง ดังนั้นควรชักชวนทำความเข้าใจให้ผู้ที่ยังไม่เป็นสมาชิกกลุ่มได้ตระหนักถึงประโยชน์เหล่านี้ ดังที่พนม (2529) ได้กล่าวว่า กลุ่มจะช่วยให้สมาชิกมีเพื่อนฝูง คลายความวิตกกังวล ความกลัว และกลุ่มยังทำให้สมาชิกมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น และสวัสดิ์ (2528) กล่าวว่า กลุ่มฯ มีการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก เสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่สมาชิก ทำให้สมาชิกจำหน่ายผลผลิตได้ราคาดีขึ้น ได้รับบริการมากขึ้น อันจะทำให้มีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น หากการส่งเสริมฯ จะใช้เป็นจุดชี้แนะ (Selling point) แก่ผู้ที่ยังไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มฯ เพื่อให้ได้เห็นถึงประโยชน์เหล่านี้ ก็คงจะทำให้มีผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกมากขึ้น

4. ส่วนด้านรายได้ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการจำแนกความเป็นสมาชิกกลุ่มเช่นเดียวกัน โดยผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มจะมีรายได้มากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก ทั้งนี้อาจจะเกิดจากผู้ที่มีรายได้น้อย ซึ่งมักจะเป็นสวนยางขนาดเล็กมักจะไม่ได้เข้ามาร่วมกลุ่ม คงเพราะแม้เข้าร่วมกลุ่มผลที่ได้ทางด้านเศรษฐกิจก็อาจมีไม่มาก (เมื่อเทียบกับสวนยางพาราขนาดใหญ่) ดังที่กรมส่งเสริมการเกษตร (2526) ได้รายงานผลการประชุมสัมมนาเรื่อง การดำเนินงานกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นฯ ว่า เกษตรกรที่เป็นชาวสวนขนาดเล็ก มีฐานะยากจน ไม่สามารถรอขายยางให้กับกลุ่มได้ จึงไม่เข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่ม ขณะเดียวกัน กรมวิชาการเกษตร (2523) ได้กล่าวว่า ฐานะเกษตรกรนั้นมีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มฯ หากเกษตรกรร่ำรวยเกินไปก็ไม่สนใจที่จะเข้ามาร่วมกลุ่มเพราะเขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งในกรณีของเกษตรกรที่มีรายได้น้อยและฐานะไม่ค่อยดีนั้น หากกลุ่มได้มีเงินทุนหมุนเวียนให้แก่สมาชิกเพื่อสามารถกู้ยืมเป็นค่าใช้จ่ายระหว่างที่ยังไม่ได้ขายยางพารา และได้ให้เกษตรกรตระหนักว่าการเข้าร่วมกลุ่มจะช่วยเหลือในการซื้อขายยางของเกษตรกรให้เกิดความยุติธรรม ได้ราคาดีขึ้นและจะทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรดีขึ้นด้วยแล้ว เกษตรกรก็จะได้เห็นประโยชน์อย่างแท้จริงของการเข้าร่วมกลุ่มฯ ซึ่งอาจจะทำให้เกษตรกรได้เข้าร่วมกลุ่มมากขึ้น

5. ส่วนปัจจัยอื่น ๆ คือ พื้นที่ปลูกและผลิตยางพารา การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ทัศนคติต่อกลุ่ม ความต้องการเกียรติและชื่อเสียง แม้ไม่ได้มีอิทธิพลอย่างเด่นชัดต่อการจำแนกกลุ่ม แต่ผู้เป็นสมาชิกก็มีแนวโน้มที่จะมีสิ่งเหล่านี้มากกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก ทั้งนี้เนื่องจากผู้เป็นสมาชิก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

มักจะเป็นเกษตรกรที่มีฐานะปานกลาง จึงมีพื้นที่ถือครองมากพอสมควร ดังที่ สวิส และคณะ (2524) กล่าวว่า เจ้าของสวนยางขนาดเล็กมีพื้นที่ปลูกไม่มากนัก มีฐานะยากจน จึงไม่สามารถที่จะรวมกลุ่มและรอขายยางให้กับกลุ่มได้ ด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่นั้น ผู้เป็นสมาชิกกลุ่มมีโอกาสติดต่อพบปะกับเจ้าหน้าที่มาก และผู้ที่ได้พบปะกับเจ้าหน้าที่มากนั้นจะได้รับความรู้ ได้รับคำชี้แจงคำแนะนำต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ ซึ่งทำให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมได้มากกว่าผู้ที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่น้อย ดังที่คณิต ซึ่งอ้างโดย นรินทร์ชัย (2527) ได้พบว่าปัจจัยด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับนวัตกรรม นอกจากนี้ผู้ที่เข้ากลุ่มแล้วยังสามารถพบปะกับเจ้าหน้าที่ได้สะดวกขึ้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่มักจะออกไปเยี่ยมเยียนสมาชิกในวันที่กลุ่มยางฯ มีการนัดซื้อขายยางอีกด้วย ทางด้านทัศนคติต่อกลุ่มฯ นั้น ผู้ที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มจะต้องมีความเข้าใจ เห็นด้วย และยอมรับในหลักการของกลุ่มก่อน ดังนั้นผู้ที่เข้ากลุ่มจึงมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติต่อกลุ่มฯ ดีกว่าผู้ที่ไม่เข้ากลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับที่เจิดหล้า (2521) ได้ศึกษาพบว่า ผู้เป็นสมาชิกกลุ่มมีทัศนคติต่อการรวมกลุ่มดีกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก และเมื่อเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแล้ว ความต้องการทางด้านจิตวิทยาเบื้องต้นบางประการ เช่น ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย และความต้องการพวกพ้องจะได้รับการบำบัดไปพอสมควร เกษตรกรก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้น คือเรื่องเกียรติและชื่อเสียง ผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มจึงมีแนวโน้มที่จะต้องการเกียรติและชื่อเสียงมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วนปัจจัยด้านอายุนั้นผู้เป็นสมาชิกกลุ่มมีแนวโน้มที่จะมีอายุน้อยกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิก เนื่องจากคนที่มีอายุน้อยสามารถยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ดีกว่าผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามปัจจัยเหล่านี้ควรได้มีการศึกษาต่อไปว่า มีผลอย่างไรต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่ม ตลอดถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ ซึ่งอาจจะมีผลต่อการเข้าร่วมกลุ่มได้เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการอันจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น และขายยางและกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ รวมทั้งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งต่อไปดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1. ในการกระตุ้นให้เกษตรกรได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มนั้น ควรชี้แจงให้ความรู้และเผยแพร่การดำเนินงานกลุ่มยางฯ ให้เกษตรกรได้เข้าใจ โดยเฉพาะเปรียบเทียบให้เห็นถึงประโยชน์ด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นจะได้ผลประโยชน์เหล่านี้อย่างไรบ้าง โดยให้ความรู้ในหลาย ๆ วิธีการผสมผสานกันไปตามความเหมาะสม

2. ในการแนะนำด้านการใช้เทคโนโลยีในการผลิตยางแผ่นนั้น เนื่องจากบางขั้นตอนเกษตรกรอาจจะมีข้อจำกัดในการปฏิบัติ เช่น การใช้ถ้วยรองน้ำยาง การตาก (ผึ่ง) ยางไว้ในที่ร่มโดยไม่ต้องตากแดด จึงควรจะอนุโลมให้เกษตรกรได้ปฏิบัติในขั้นตอนอื่น ๆ ที่มีความสำคัญมากก่อน เช่น เรื่องความสะอาดและน้ำหนักของแผ่นยาง เพื่อให้เกษตรกรยอมรับได้ง่ายขึ้นก่อนจะมีการยอมรับในขั้นอื่น ๆ ต่อไป

3. ในการให้ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแก่เกษตรกรที่ยังไม่เข้ากลุ่มและที่เข้ากลุ่มแล้วนั้น ควรมีการชี้แจงถึงกฎระเบียบของกลุ่มที่เกษตรกรยังไม่เข้าใจ เช่น คุณสมบัติของผู้เป็นสมาชิก การบริหารงานกลุ่มฯ และสร้างทัศนคติที่ถูกต้องแก่เกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนเห็นว่า การรวมกลุ่มทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่บ้าน และไม่ได้เกิดประโยชน์อะไรแก่ชาวสวนยางเลย เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในเรื่องการทำงานในระบบกลุ่มด้วย

4. การที่จะให้เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยมีการเข้าร่วมกลุ่มมากขึ้นนั้น กลุ่มฯ ควรมีกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนของกลุ่มขึ้นเพื่อให้เกษตรกรเหล่านี้ได้กู้ยืมเพื่อเป็นเงินหมุนเวียนในระหว่างที่กำลังรอขายยางให้กับกลุ่ม และกลุ่มยางควรมีกิจกรรมบริการด้านปัจจัยการผลิตต่าง ๆ แก่สมาชิกเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกด้วย

5. ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่นั้น นอกจากการเยี่ยมเยียนสมาชิกกลุ่มยางแล้ว หากได้มีการพบปะเยี่ยมเยียนเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยเฉพาะเกษตรกรผู้มีรายได้และที่ดินทำกินน้อยแล้ว ก็อาจจะทำให้เกษตรกรเหล่านี้ได้เข้าใจและเกิดความต้องการในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มได้ โดยเฉพาะเกษตรกรที่มีอายุไม่มากนัก มีความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัยความต้องการด้านพวกพ้อง มีที่ดินทำกินของตนเองพอสมควร จะมีแนวโน้มเข้าร่วมกลุ่มได้ถ้าได้รับการเยี่ยมเยียนแนะนำจากเจ้าหน้าที่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

6. กลุ่มและผู้เกี่ยวข้องควรมีกิจกรรมที่เสริมสร้าง และเป็นแรงจูงใจแก่สมาชิกในด้านความภาคภูมิใจ เกียรติยศชื่อเสียง เช่น การประกาศเกียรติคุณสมาชิกดีเด่น การจัดประกวดแข่งขันต่าง ๆ เนื่องจากความต้องการเหล่านี้เป็นแรงจูงใจประการหนึ่งที่จะทำให้สมาชิกมาร่วมกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น และตอบสนองต่อความต้องการด้านจิตวิทยาของเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกกลุ่ม

7. จากข้อเสนอแนะของเกษตรกรซึ่งเห็นว่ารัฐควรเข้าไปช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางผ่านทางกลุ่มยางฯ โดยเฉพาะด้านราคา จะต้องมีการช่วยเหลือให้เกษตรกรขายยางได้ในราคาที่เป็นธรรม มีการกำหนดราคาและประกาศราคายางอย่างทั่วถึง อำนวยความสะดวกให้มีการประมูลราคาที่เป็นธรรม และจัดหาตลาดยางให้เกษตรกร เช่น การจัดตลาดกลางยางพาราในจังหวัดต่าง ๆ โดยรัฐจะต้องเข้าไปดูแลและสนับสนุน ให้ตลาดกลางยางพาราเป็นแหล่งซื้อขายยางพาราที่เป็นธรรมแก่เกษตรกรอย่างแท้จริง และให้การสนับสนุนแก่เกษตรกรที่มีการผลิตยางแผ่นชั้นดี โดยพิจารณาถึงราคาที่เหมาะสมที่เกษตรกรควรจะได้รับในการผลิตยางแผ่นชั้นดี เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรมีการผลิตยางแผ่นชั้นดีมากขึ้น

8. ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปและต่อเนื่องในการผลิตยางพาราขั้นในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มเกษตรกรด้วยกันเอง เพื่อเป็นการเพิ่มราคาผลิตภัณฑ์และกระจายผลิตภัณฑ์ยางที่ไม่มุ่งแต่ผลิตยางแผ่นรมควันเพื่อการส่งออกเพียงอย่างเดียว

9. ควรจัดให้มีการพบปะและมีการร่วมกิจกรรมกันระหว่างกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นทั้งในระดับอำเภอและจังหวัด อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยเน้นกิจกรรมที่สมาชิกสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นั้นอย่างทั่วถึงมากที่สุด และไม่ควรเป็นกิจกรรมที่จัดเฉพาะคณะกรรมการกลุ่มเท่านั้น แต่ควรให้สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย

10. ควรมีองค์กรเกษตรกรที่เป็นของชาวสวนยางที่แท้จริง ทั้งในระดับอำเภอและจังหวัด เพื่อให้เกษตรกรได้ประสานงานและร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่ชาวสวนยางด้วยกันเอง โดยรัฐจะต้องเป็นเพียงผู้สนับสนุนมากกว่าผู้ชี้นำ

11. ควรมีการติดตามเยี่ยมเยียนกลุ่มและประเมินผลการดำเนินการกลุ่มอย่างสม่ำเสมอโดยเจ้าหน้าที่ร่วมกับเกษตรกรทำการติดตามประเมินปัญหา อุปสรรค และสถานการณ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

กลุ่มฯ เพื่อให้กลุ่มได้พัฒนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งสามารถกำหนดแผนการดำเนินงานและเป้าหมายในแต่ละปีได้อย่างแน่ชัด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะในส่วนของอำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา เพียงอำเภอเดียว และเป็นการศึกษาถึงปัจจัยเพียงบางประการเท่านั้น จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกลุ่มฯ ในพื้นที่อื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและสามารถสรุปผลเป็นส่วนรวมได้ดียิ่งขึ้น
2. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเก็บข้อมูลในกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม กับเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแล้ว ดังนั้นปัจจัยบางประการไม่อาจสรุปได้ชัดเจนว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเข้าร่วมกลุ่มหรือไม่ เพราะปัจจัยบางประการ อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงภายหลังจากที่เกษตรกรได้เข้ามาร่วมกลุ่มแล้ว จึงควรมีการวิจัยที่เปรียบเทียบความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ของผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ในระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ กัน ว่า ปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้ รายได้ การใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
3. ควรมีการศึกษาถึงเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยที่ยากจนให้มากขึ้นว่า มีสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่จะชักนำให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้เข้าร่วมในกิจกรรมของกลุ่มได้มากขึ้น
4. ควรมีการศึกษาถึงการดำเนินการ และการบริหารงานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น โดยเฉพาะกลุ่มที่ประสบความสำเร็จนั้นสำเร็จเพราะอะไร และกลุ่มที่ล้มเหลวนั้นเกิดจากปัจจัยอะไรบ้างเพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมการรวมกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและชายยางของเกษตรกรต่อไปในอนาคต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกระจายการผลิตในสวนยางพารา ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในสวนยางที่โตแล้ว เช่นการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นบางอย่างที่เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยได้มีรายได้ในขณะที่ไม่ได้กรีดยาง และลดความเสี่ยงในการผลิตให้น้อยลง
6. ควรมีการศึกษาวิจัยในส่วนของเกษตรกรที่เคยเป็นสมาชิกกลุ่มยางฯ มาก่อนแล้วได้ออกจากกลุ่มไปในภายหลังว่า อะไรเป็นสาเหตุให้เกษตรกรเหล่านี้ลาออกไป ซึ่งหากทราบสาเหตุสำคัญที่ทำให้ลาออกจากกลุ่ม และทราบถึงข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรแล้ว ก็จะเป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยางต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved